

Osman Gazi'nin Orhan Gazi'ye Nasihati

İlk Osmanlı sultânı, velî, âlim ve evliyâ dostu. Oğuzların Bozok kolunun Kayı Boyu'ndan Ertuğrul Gâzî'nin oğludur. Osman Gâzî, 656 (m. 1258) senesinde Söğüt'te doğdu. Dünyânın en uzun ömürlü hânedanını kurup, Osmanlı devletinin temelini attı. 726 (m. 1 Ağustos 1326) senesinde Söğüt'te vefât edip, Bursa'daki Gümüşlü Kümbet'e defnedildi. Yerine oğlu Orhan Bey, Osmanlı sultânı oldu. Vefâtından bir sene önce 725 (m. 1325) senesinde, kendisini ziyâret eden oğlu Orhan Gâzî'ye şöyle nasihat etti:

“Oğul! Önce din işlerini herşeyden evvel ele alıp yürütmek gayret ve esâsını dâima gözönünde bulundur ve bu esâsı sakın gevşekliğe uğratma. Çünkü, bir farzın yerine getirilmesini sağlamak, din ve devletin kuvvetlenmesine sebep olur.

Din gayretine sahip olmayan, sefâhate düşkün olan tecrübe edilmemiş kimselere devlet işlerini verme! Zira, yaradanından korkmayan, bir kimse, yaratıklardan da çekinmez.

Zulümden ve hangisi olursa olsun bid'atden, ya'nî İslâmiyete aykırı olan şeylerden son derece uzak dur! Seni zulüm ve bid'ate teşvik edip sürükleyenleri, devletinden uzaklaştır ki, böyle kimseler seni yıkılışa sürüklemektedirler.

Allahü teâlânın rızâsı için devlet hizmetinde ömrünü tüketen sâdık devlet adamlarını dâima gözet. Böyle kıymetli kimselerin vefâtından sonra, aile efradını koru, ihtiyâçlı olanların da ihtiyâçlarını karşıla, teb'andan hiç kimsenin malına-mülküne dokunma. Hak sahiplerine haklarını ver. Lâyık olanlara ihsân ve ikramlarda bulun ve ailelerini de gözet özellikle, devletin rûhu mesabesinde olan ve en büyük dayanağı bulunan asker taifesini güzelce idâre edip rahatlarını te'min eyle.

Devletin bedeninde kuvvet mesabesinde olan hakîkî âlimleri ve fazilet sahiplerini, edîb ve yazarları, san'at erbâbını gözetip koru. Onlara hürmet, ikram ve ihsânda bulun. Bir ülkede, olgun bir âlimin, bir ârifin, bir velînin bulunduğunu duyarsan, uygun ve lââyık bir usûl ve ifâde ile onu memlekete getirt. Onlara her türlü imkânı tanıyarak ülkene yerleştir ki, hükümetin süresince âlim ve ârifler, bilginler, memleketinde çoğalsın. Din ve devlet işleri nizâma oturup ilerlesin.

Sakın, orduya ve zenginliğe mağrur olma. Hakîkî âlim ve âriflere, bilginlere hürmet edip, sarayında onlara yer ver. Benim hâlimden ibret al ki, zayıf, güçsüz bir karınca misâli, hiç lââyık olmadığım hâlde buraya geldim ve Allahü teâlânın nice nice ihsânlarına ve inâyetlerine kavuştum. Sen de benim uyduğum ve uyguladığım nizâmı uygula. Muhammed aleyhisselâmın dînini, bu yüce dinin mensûplarını ve itaat eden diğer teb'anı himâye eyle! Allahü teâlânın hakkını ve kullarının hukukunu gözet. Dînimizin ta'yin ettiği Beyt-ül-mâl'deki gelirin ile kanâat eyle! Devletin zarurî ihtiyâçları dışında sarfiyatta bulunmaktan son derece sakın! Senden sonra geleceklere de aynı nasihatlerde bulun ve iyice tenbîh eyle. Dâima adâlet ve insaf üzere bulun. Zulme meydan verme. Herhangi bir işe başlayacağın zaman, Allahü teâlânın yardımına sığın. Teb'anı düşmanların ve zâlimlerin saldırılarından koru. Haksız olarak hiç kimseye muâmelede bulunma! Dâima halkını hoşnut edecek şeyleri arayıp, yapılmasını sağla. Onların gönlünü kazanmağı, bunun devamını ve artmasını büyük ni'met bil! Teb'anın sana olan güveninin sarsılmamasına son derece dikkat eyle.

Kaynak: İslam Alimleri Ansiklopedisi